

د باچا خان خبرې د کاني کرني

ابراهيم دپولي

برصغير هندوپاک نه د پېرنگي د ويستلو او ازادۍ ترلاسه کولو په خاطر تاريخي قرباني ورکړې دي او نن د دوي د قربانو په برکت د دنيا په نقشه کښې هندوستان او پاکستان خپله پېژندگلو لري او دا دواړه هستۍ صرف د هندوستان او پاکستان دپاره نه بلکې د افغانستان، افريقې او نورو ملکونو او ازادۍ مښينو قامونو دپاره هم ډېرې د احترام وړ دي".

د نوموړي ډاکټر د نصيحت آموز تعريفې کلماتو نه پس زه په خدا شوم او د خپل جيب نه مې د ولي خان بابا سره پېوست خپل تصويري کارډ ډاکټر صېب ته په مېز کېښودلو. ډاکټر صېب کارډ سترگو ته نژدې کړو او وې وټيل چې دا خو ولي خان دے. او ماته بيا گويا شو چې ته باچا خان ولي نه پېژني؟ ما ورته خپله مدعا بيان کړه چې ما مهاتما گاندي او باچا خان دواړه پېژندل خو ما د دوي په حقله ستاسو خيالات اورېدل غوښتل او ستاسو د خيالاتو په اورېدلو زما زړه ته ډېر سکون او خوشحالي ورسېده. زما په دې جملو او کارډ ډاکټر صېب انتهائي خوشحاله شو او زما سره ئې ډېر په گرمجوشۍ او مينه لاس ملاؤ کړل او بيا څه دا رنگې گويا شو چې "د باچا خان او مهاتما گاندي منفرد خاصيت دا دے چې دوي د ټوپک او د تشدد په زور نه بلکې د پرامن جدوجهد (عدم تشدد) په ذريعه د خپلې خاورې نه غاصب پېرنگه زغلولے

"بېدار او پوهه قامونه خپل اتلان نه هېروي"

(برازيلين ډاکټر)

غالباً د ۱۹۸۲ خبره ده جهاز د Baltimore

USA ښار نه برازيل ته ورسېدو. زه د علاج په غرض د کمپنۍ ډاکټر ته لارم- د مرض کتنې په وخت زما ټوله توجه او نظر د ډاکټر مخې ته په مېز پروت کتاب اړخ ته مرکوز شوه چې په هغې د دوه قد اور شخصياتو تصويرونه وو. د بدني ناروغتيا دپاره د دوايۍ تجويز کولو نه وروستو ډاکټر زما ذهني ټسټ اخستلو په خاطر څه دا رنگې گويا شو: ته دا دواړه شخصيات پېژني؟ د پېژندگلو باوجود ما د هغوي په باره کښې د ډاکټر موصوف د رائي او تجزيې اورېدلو په خاطر په نا کښې سر وخوړولو او ورته مې ووي، بخښنه غواړم زه د دوي په حقله هېڅ معلومات نه لرم.

زما په دارنگې بې علمۍ ډاکټر يو ځل بيا گوته په ځله شو او وې وټيل ته واقعي پاکستانې ئې او دوي نه پېژني؟ ما يو ځل بيا په Sorry کښې جواب ورکړو نو برازيلين ډاکټر څه دارنگې ماته مخاطب شو.

"مستر پاکستانې! بېدار او پوهه قامونه چرې هم خپل اتلان نه هېروي- ما ته ډېر افسوس دے چې ته د يو پاکستانې په حېث کم از کم خپل قامي مشر هم نه پېژني- دا يو تصوير د مهاتما گاندي او بل د خان عبدالغفار خان (باچا خان) دے. چا چې د

او د دوي لويه وسله او طاقت د عدم تشدد فلسفه وه".
 ماته چې کله هم په موجوده حالاتو کېنې د برازيلين ډاکټر هغه خبرې راياډې شي او په مختلفو تاريخي لويو وړو واقعاتو نظر واچوم نو د يو معمولي غونډې ليکونکي په حېث په دې وئيلو او ليکلو مجبوره شم چې واقعي باچا خان يو فولادي انسان و. د ډېرو لوړو اصولو خاوند و، هره خبره ئې د کانيي کرښه وه د وخت بې رحمه چپو د هغه په ارادو، او فلسفه کېنې هېڅ بدلون نه شو راوستلې. د انتهايي سياسي، نظرياتي مخالف قوت مقابله ئې هم ډېره په استقامت کړې وه، چېرې هم په اشتعال کېنې نه و راغلي چې ثبوت ئې دا دے.

الف: ولي خان د دير نه په جلوس کېنې راتلو په سوات قمبر کېنې په جلوس ډزې وشوې څه کسان مړه څه زخمي شول. د جلوس ملگرو د کلو سوزولو خواهش ظاهر کړو، لېکن خان بابا وئيل چې هر څوک به خپل خپل کارکوي، ډاکوان به ډاکې او قاتلان به خلق وژني، مونږ سياست کوو او دغسې د جلوس مشتعل خلق ئې قابو کړل او خپل منزل طرف ته روان شول.

د بابرې واقعه ډېره مشهوره ده چې په سوونو خدائي خدمتگاران پکښې شهيدان شول. قرآنونه په سرونو خوښې مېنډې معاف نه شوي، بوډاگان سپين ريږي، د گلونو په شان ماشومان، د مېندو په سينو پورې په گولو چان چان شول خو سلام پېش کوم د باچا خان عظمت ته چې د عدم تشدد فلسفه ئې پرې نه نښودله او د ظلم جواب له ئې د ظلم لار خپله نه کړه. دغسې د قصه خوانۍ او ټکر خونړۍ پېښو هم د خدائي خدمتگارو په هغه حلف نامه هېڅ منفي اثر وانه چولو چې خپله وينه به مو توږېږي خو د بل وينه به نه تويوو، خپله به ظلم برداشت کوو خو په بل به ظلم نه کوو، په خپله به وهل ټکول خورو خو په بل به گوزار نه کوو. د باچا خان لويه خويې دا وه چې څه به ئې وئيل په هغې به ئې عمل کولو او هم دغه وجه وه چې ټول خدائي خدمتگاران د باچا خان غونډې عملي خلق وو.

ب- د گورنر مصطفي کهر په دور حکومت کېنې لياقت باغ راوړلېدې کېنې د حزب اختلاف په جلسه فائرنګ وشو، د ټولو صوبو او پارټو خلق پکښې شريک وو، ډېر خلق شهيدان او زخميان شول، د پښتنو شهيدانو او زخميانو په حواله ولي خان بابا هدايات جاري کړل چې مړي به د شپې يوسئ هسې نه چې پښتانه په اشتعال کېنې راشي او نوره خون خرابه وشي او يا صوبائي، قامي نفرتونو ته دوام ملاؤ شي.

د باچا خان او ولي خان بابا په سياست کېنې منفرد خاصيت دا و چې د ذات او خاندان ترحده ئې سختي، تکليفونه، جېلونه برداشت کړي دي، جائدادونه ئې ضبط کړي شوي دي، د باچا خان بابا پښتۍ ماتې کړې شوې دي خو نه ئې ملگرو ته د ټوپک راخستلو ترغيب ورکړي دے او نه ئې د خپلې پښتنو اقدارو او عدم تشدد فلسفې سره بې

هم دغسې ولي خان بابا د عدم تشدد د فلسفې

وفائي كړې ده چې د كومي فلسفې د لارې ئې پېرنگي غوندي ظالم، جابر او غاصب قوت ته ماتې ورکړې وه.

باچا خان صرف سياسي او سماجي شخصيت نه بلکې عالم با عمله انسان هم و چې څه به ئې وئيل هغه به ئې کول هم او ځکه ورته علماء د پوښند د رئيس الاحرار خطاب ورکړې و.

د موجوده حالاتو په رڼا کېنې د دې دومره اوږد تمهيد نه زما مقصد دا دے او بذات خود د دې ذهن مالک يم چې نن نړۍ ته د دهشت گردۍ په نوم يا انتها پسندۍ او مذهب په نوم کوم مشکلات او کشالې ورپېښې دي او بيا دهشت گردې چې د نورې دنيا درد سر و، لېکن د سامراجي او استعماري قوتونو د سازشونو او څه د خپلو عزيزانو د عاقبت نااندېشۍ له کبله د دهشت گردۍ په نوم پاکستان عموماً او د پښتنو خاوره خصوصاً داسې مېدان جنگ وگرځولې شوه چې که د امريکې د ډرون بمبارۍ وي، که مارټر گوله وي او که د کلاشنکوف گولۍ وي دا ټولې گولۍ د هر طرف نه د پښتنو په خاوره د پښتنو په سينو کېنې پېوستېږي او سرېږي چې په نتيجه کېنې ئې په لکونو پښتانه در په در خاورې په سر، مېنډې خوېنې سرتورې، شتمن خلق خوار و زار د غېر مسلمو او غېرو قامونو خبرات ته سترگې په لار، خبرات غوښتونکي جوړ شول. خو تراوسه نه د دښمنانو زړونه يېخ شول او نه خپلو عزيزانو له عقل راغلو چې دا هر څه د چا په گټه تمامېږي؟

په ما پسې د هائي سکول د بولۍ ځينې استاذان راغلل چې اې اين پي حکومت زمونږ معروف ماهر تعليم سلطان محمود پرنسپل اېبټ اباد ته بدل کړو، ډېر ظلم وشو که تۀ څه کولې شي، ما ورته ووي چې زمونږ حکومت کم از کم دا فېصله

ډېره په وخت او سل فيصده سمه کړې ده، ځکه چې کومه ټولنه کېنې مولانا حسن جان غوندي عالم دين شهيدولې شي چرته چې په افضل خان لالا غوندي سياسي، مشر او قام مټين بشير احمد بلور غوندي مشرانو قاتلانه حملې کولې شي، چې په کومه معاشره کېنې سکولونه، کالجونه، هسپتالونه په بارودو الوځولې شي، چرته چې د خدائې په کورونو جماتونو مدرسو کېنې ځان مرگي بريدونو کېنې په عبادت مشغول بې گناه انسانان د خدائې بندگان، د پېغمبر امتيان بوډاگان، ځوانان، ماشومان شهيدان کېدلې شي په داسې معاشره کېنې به دغه ماهر تعليم چاته چرته او څنگه تعليم ورکړې شي؟ کم از کم اېبټ اباد کېنې به خپله وظيفه ترسره کړي او هاغه په علم، تعليم مټين خلق به ترې استفاده ترلاسه کړي او بيا د ټولو نه عجيب منطق دا چې دا هر څه مونږ د اسلام دشمن او ملک دشمن قوتونو د خفه کولو دپاره کوو. واه واه څومره د عقل سليم خبره ده، اپني پاؤن پر کلهاړي او دښمن خفه کوم-خپل ورور وژنم چې امريکه خفه شي.

او بله لويه بدقسمتي دا چې هره ډله په الېکشن کېنې د تېرو حکمرانانو د امريکي نواز پاليسۍ د مخالفت په بنياد اقتدار ترلاسه کړي نو په دغه حواله د Do More & Take Dollar په تابعدارۍ کېنې هغه تېر قوتونه ډېر وروستو پرېږدي او خپل ځان امريکې ته د ټولو نه زيات وفادار يعنې Most Obedient ثابتولو کوشش کوي.

په دې حواله زۀ صرف او صرف د باچا خان د فلسفې قائل يم او د دې ذهن مالک يم چې د نړۍ د روانو حالاتو په حواله په دنيا کېنې د امن راوستلو دپاره دوه فکرونه او لارې دي. يوه لار د طاقت د استعمال ده او بله لار د باچا خان د عدم تشدد د فلسفې لار ده.